

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਐਪੀਲੇਟ ਕਰੀਮੀਨਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਸੈਨੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਦੀ ਸਟੇਟ , -ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਜਗੇ ਰਾਮ, ਪੁੱਤਰ ਦੱਤਾ ਰਾਮ, ਦੇਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1950 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.320

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV) -ਸੈਕਸ਼ਨ 406 -ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ-ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ- ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ-ਅਮਾਨਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ (ਮੁਦੱਈ) ਤੋਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਸਾਈਕਲ ਉਧਾਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਈਕਲ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਇਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸ਼ੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਨਾਲ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਆਦਿ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਲੇਕ ਬਨਾਮ ਸਿੰਮਸ (1) ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ, ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਟੇਟ ਅਪੀਲ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਾਈਪਤ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾਲ, ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਤੀ 25 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ (ਇਨ ਪਰਸਨ) ਵਿੱਚ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ)।

ਫੈਸਲਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਜੇ. ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਸਪੁਰਦਗੀ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਮੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। 21 ਫਰਵਰੀ, 1949 ਨੂੰ, ਜਗੋ ਰਾਮ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਉਧਾਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨ ਉਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 125 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੂਬਾਈ (ਪ੍ਰੋਵਿਨਸ਼ੀਅਲ) ਸਰਕਾਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ:-

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲ ਰੱਖਣਾ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।"

ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਬਦਬੇ ਨਾਲ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

“ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ” ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛੂਠੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈਣ ਦਾ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦਾ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਬੇਕਸੂਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਕਸਰ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਇਰਾਦੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਕਸਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੀ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯੋਜਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉੱਥੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਇਰਾਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ‘ਭਰੋਸਾ’ ਅਤੇ ‘ਸੌਂਪਿਆ’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ।

ਪਰ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ “ਭਰੋਸਾ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਢਿੱਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਾਨਤ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ “ਅਮਾਨਤ” ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ “ਅਮਾਨਤ” ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੇ

ਉਹ, ਜਦੋਂ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਾਨਤ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਅਮਾਨਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਚੈਟਲ (ਸਾਮਾਨ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੈਟਲ (ਸਾਮਾਨ) ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਮਾਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੈਟਲ (ਸਾਮਾਨ) ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਕੋਲ ਚੈਟਲ (ਸਾਮਾਨ) ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਉਪਨਿਯਾਤਾ ਦਾ ਹਿੱਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦਾ ਹਿੱਤ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਉਪਨਿਯਾਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਰਤੱਵ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਰੱਸਟੀ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ) ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਮਾਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ, ਜਿਸਦੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਚਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚੈਟਲ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਕੋਲ ਚੈਟਲ ਨੂੰ ਟਰਸਟ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਟਰੱਸਟੀ ਕੋਲ ਚੈਟਲ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੈਟਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਟਲ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਟਲ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਅਮਾਨਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਫਰੇਮਰਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 405 ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭਰੋਸਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਪਨਿਯਾਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੈਕਰ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਵਾਰਡ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ ਇਨਟਰਸਟਡ (ਸੌਂਪਿਆ) ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹਰਕਤ (ਉਪਦਰ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਆਦਿ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚਾਰਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਤਾ ਰਾਮ ਲੋਕ ਬਨਾਮ ਸਿੰਮਨਸ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ" ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਮਹੱਤਵ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਭਾਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤੰਗ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ "ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਜੁਰਮ ਜੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਲਾਰਸਨੀ ਐਕਟ, 1916 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੀਜ਼ (ਜੋ ਕਿ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਵਾਕਅੰਸ਼ "ਬੋਲੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਵੀ.ਡੇ.ਬੈਂਕਸ (2) ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੈਦੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਘੋੜੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਖੁਦ ਘੋੜੀ ਵੇਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਦੀ ਦੇ ਘਰ ਗਈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਘੋੜੇ ਦੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਘੋੜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫਿਰ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੈਦੀ ਕੋਲ ਘੋੜੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਸਟੀਫਨ, ਜੇ.ਡਿਸੈਂਡਿੰਗ) ਕਿ ਕੈਦੀ ਉਸ ਪੈਸੇ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ ਬਨਾਮ ਵੇਕਮੈਨ (1) ਵਿੱਚ, ਕੈਦੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ-ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲੱਗਣ ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ, ਪਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਤੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਅਮਾਨਤ ਦੇ ਕਈ ਕੇਸ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਮਪੈਰਰ (ਸਮਰਾਟ) ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਾਮਦਾਸ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ "ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਲਈ ਉਪਨਿਧਾਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਮਪੈਰਰ (ਸਮਰਾਟ) (3) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ

ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਸਦੇ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਪਨਿਧਾਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਈਕਲ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸ਼ੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਆਂਗਾ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 403 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ (ਵਿਆਖਿਆ) ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
(ਅਨੁਵਾਦਕ)